

Boktips

Sista chansen Marta Söderberg

Jacky förlorade sin mamma när hon var 10 år och sedan dess har livet varit ett enda kaos. När läsaren möter Jacky befinner hon sig på ett slutet ungdomshem, där visitering, urinprov och låsta dörrar hör till vardagen. Men där finns också Sara som kanske kan få Jacky att prata... Detta är en smärtsam historia som berör. Boken riktar sig till ungdomar från högstadiet och uppåt.

Carina Böhlmark

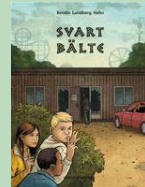
Familjen Skum knackar på Kaye Umansky

Darren bor i det mest välstäddade hus du kan tänka dig. När hans föräldrar åker bort stannar han hemma. Det är bara det att familjen Skum kommer på besök och då kan vad som helst hända. Huset ser inte precis ut som när hans föräldrar lämnade det. Och snart kommer de hem! Darren är i en riktig knipa. Lättläst, rolig och spännande. Passar för från trean.

Åsa Andersson

Svart bälte Kerstin Lundberg-Hahn

Andra boken om Fredde, Zacki och Mimmi. När judoklubbens resekasse blir stulen blir Fredde mycket besviken. Och tränaren verkar inte bry sig speciellt mycket. Fredde tar hjälp av Mimmi och Zacke. Men det håller på att gå riktigt illa. En väldigt spännande deckare! Passar bra från fyran.

Åsa Andersson

Mellan raderna av Britta Stensson

Britta Stensson är en erfaren lärare för år 1-5 som arbetar i Göteborg. Hon ställer den viktiga och intressanta frågan: "Vad är det som går fel under de första åren i skolan? Varför har många en så mekanisk syn på läsning? Varför ser de inte glädjen med att läsa?" Sedan använder hon sin gedigna klassrumserfarenhet tillsammans med kunskaper från utbildning i reflekterande läsning för att svara på de frågorna.

Stensson utgår ifrån att många elever aldrig får fatt på verktygen som behövs för att verkligen läsa och förstå skönlitterära texter. De kan inte "läsa mellan raderna", inte göra tolkningar utöver den bokstavliga texten. Då blir läsningen torftig och ger inget tillbaka, man får ingen läslust. Och ofta finns ingen strategi i klassrummet för att förse eleverna med dessa verktyg, som till stor del är omedvetna processer för den som behärskar dem.

I sin bok beskriver författaren de metoder hon själv och hennes kollegor använder för att uppnå detta. Hon skriver om olika förståelsestrategier, hur erfarna läsare gör när de läser och ger många exempel på hur man kan träna detta i klassrummet. Hur man kan ha vägledande samtal som leder läsarna vidare, hur man konkret kan lägga upp lektioner, göra berättelsekartor och hur man kopplar olika texter till varandra.

Denna bok lyckas med att på samma gång kicka igång det egna tänkandet kring vad läskunnighet egentligen är och ge en konkret vägledning i en pedagogisk metod. Jag önskar att alla som arbetar med barn, böcker och läsning skulle få ta del av Britta Stensson inspirerande erfarenheter.

Birgitta Ingebrand

Biblioteksdagarna i Uppsala

Den 13 – 15 maj arrangerade Svensk Biblioteksforening de sedvanliga Biblioteksdagarna i anslutning till sitt årsmöte. Sammanlagt bjöds deltagarna på ett digert innehåll med många spännande föreläsningar, seminarier och studiebesök. Jag vill ge en glimt från några av dem som hade skolbiblioteksanknytning på något sätt.

Jag vill ändå börja med en intressant föreläsning som behandlar biblioteken rent allmänt. Åse Hedemark utgick ifrån den avhandling hon har gjort om hur biblioteken har debatterats i media och vilka aktörer som på detta sätt har haft inflytande över den offentliga bilden av biblioteket. I dessa tider, då bibliotekens roll ifrågasätts och identiteten ibland är oklar, är det intressant att fundera över vem som har skapat den bild av biblioteket som finns i samhället. Och det framgick att bibliotekets egna företrädare har haft en förvånansvärt liten roll i detta. Vi kanske själva borde formulera oss och i högre grad beskriva och debattera den verksamhet som vi känner allra bäst?

I stadsdelen Stenhagen i Uppsala finns ett bibliotek som är inrymt i ett nytt bildnings- och kulturcentrum, som också innehåller skola, fritidsgård och andra kulturlokaler. Till skillnad från andra bibliotek i Uppsala är det ett kombinerat folk- och skolbibliotek, och det har en tyd-

lig inriktning på barn och unga, beskriver sig själva som ett bibliotek med vuxenhörna. Man har samarbetat med en scenograf i utformningen av rummet, och inredningen är verkligen spännande och rolig. Bl a har man arbetat med färgmarkeringar för olika typer av media och lagt prickar på golvet i rätt färg, så låntagaren enkelt ska ledas till den hylla de önskar. Tre bibliotekarier arbetar där tillsammans med en lärare som har del av sin tjänst förlagt i biblioteket. Jag kan rekommendera ett studiebesök, om man har vägarna förbi.

”Vilken roll spelar skolbiblioteken?” Det är namnet på ett forskningsprojekt som presenterades under Biblioteksdagarna. Tio bibliotekarier från mellansverige har samlats i en sk forskningscirkel och genomfört fem mindre projekt med syfte att ta reda på vilket värde skolbiblioteksverksamheten har för elevers skolresultat och läsförmåga. Man har använt sig av intervjuer av elever och enkäter, och också studerat rektoreernas inställning till de skolbiblioteksavtal som finns. Resultaten av studierna finns samlade i en skrift från Uppsala universitet, Institutionen för ABM, som har titeln ”Spelar skolbibliotek en roll?”

I Ohio, USA gjordes en stor studie av hur goda skolbibliotek påverkar lärandet, och den har haft stort inflytande på debatten och stimulerat till mer forskning på området. I Sverige har en

grupp bibliotekarier och lärare påbörjat arbetet för att få till stånd en liknande studie, gjord utifrån svenska förhållanden. De har kontakt med Todd Ross, som var ansvarig för den Ohio-studien och inspireras av hans arbetssätt och de metoder som använts. Lisa Roos och Tony Melander rapporterade i ett seminarium om hur långt planerna har kommit. ”Äntligen!” säger vi som kämpar med att uttrycka argumenten för att skolbibliotek är en nödvändig del av skolans verktyg för lärande.

Om man är nyfiken på fler inslag från Biblioteksdagarna kan man gå in på Svensk Biblioteksforenings hemsida, <http://www.biblioteksforeningen.org> Där läggs dokumentationen ut från fler föreläsningar.

Birgitta Ingebrand

Skriv in 28-29 oktober i kalendern!

Då anordnas en inspirationskonferens för nätverkande och informella möten.

Plats: Sambiblioteket, Härnösand

Målgrupp: Personal på gymnasiebibliotek och skolbibliotek samt lärare

Arrangör: Skolbibliotek Mitt, Länsbiblioteket Västernorrland, Jämtlands läns bibliotek

Mer information samt program finns snart på www.ylb.se

Nedläggningar och ny lag

Styrelsen

Kultur- och fritidsnämnden i Östersunds kommun ska spara mycket pengar. Förslaget var att lägga ner både biblioteket i Lugnvik och i Brunflo. Dessa bibliotek är integrerade folk- och skolbibliotek, bemannade med utbildade bibliotekarier.

Nämnden bestämde sig sedan för att enbart lägga ner biblioteket i Lugnvik. Skolbibliotek Mitt har naturligtvis skrivit protestbrev och eleverna på Lugnviksskolan väntade inte med sina reaktioner. Många upprörda barn och ungdomar skrev insändare i Östersundsposten.

Nedläggningen drabbar skolan hårt då de själva måste ordna med ett skolbibliotek nu. På Lugnviksskolan finns även sarskolan som drabbas mycket hårt av nedläggningen.

I Kramfors finns förslag på att lägga ner biblioteksverksamheten på Ådalskolan, en gymnasieskola. Att lägga

ner ett gymnasiebibliotek är som att ta bort elevernas möjlighet till källkritiskt tänkande inför vidare studier. Hoppas att politikerna ändrar sig i den frågan.

Samtidigt som nedläggningshoten verkar hagla över våra län menar regeringen att man borde skärpa lagstiftningen kring skolbibliotek. Visst håller jag med om att det behövs en skarpare skrivning och att skolbiblioteken hör hemma i skollagen. Men måste man inte först definiera vad man menar med ett skolbibliotek. Ett rum med böcker utan utbildad personal, vilket många skolor har idag, är väl ingenting man kan kalla för ett bibliotek?

En bra början är regeringens tanke, men det behövs nog en fortsättning också om vi ska få levande och pedagogiska skolbibliotek för våra elever.

Åsa Andersson

Medlemsintervjun

Intervju med Stefan Grip, Härnösand Var jobbar du?

Härnösands Gymnasium, Biblioteket.

Min favoritbok

Är du tokig? Av allt jag läst i mitt liv? Nåja: En halvgul sol av Chimamanda Ngozi Adichie är bland det bästa jag läst på senare år. Fast går jag längre tillbaka så blir det kanske "Våldets barn"-serien om Martha Quest (fem böcker) av Doris Lessing.

Fast när jag börjar tänka efter så...nej, så får det bli.

Därför gillar jag skolbibliotek.

1. Pedagogik, Litteratur och Informationskompetens - en fantastisk bra kombination för mig.
2. Man möter ungdomar och ser deras utveckling och hör om deras framtidsvisioner. Man blir själv ung i sinnet!
3. Aldrig stiltje.

Intervjuade gjorde Ida Norberg

Ordförande

Åsa Andersson
Jämtlands läns bibliotek
063-14 40 34
asa.andersson@jlb.ostersund.se

Vice ordförande

Yvonne Henriksson
Långsele bibliotek
0620-216 83
yvonne.henriksson@solleftea.se

Kassör

Marie-Louise Bjändal
Bräcke bibliotek
0693-162 40
marie-louise.bjanddal@zonline.se

Sekreterare

Jenny Stenlund (tjänstledig t.o.m. juni 2009)
Biblioteket, Timrå gymnasieskola
060-16 32 94
jenny.stenlund@skola.timra.se

Vice sekreterare

Birgitta Ingebrand
Ljustadalens bibliotek, Sundsbruk
060-19 97 46
birgitta.ingebrand@sundsvall.se

Ledamot/webbredaktör

Carina Böhlmark
Jämtlands Gymnasium, Wargentin Bibliotek, Östersund
063-14 34 17
carina.bohlmark@zonline.se

Ledamot

(Vakant)

Ledamot

Ida Norberg
Sundsvalls gymnasium
060-19 27 80
ida.norberg@skola.sundsvall.se

Ledamot

Margareta Nylin-Berglin
Bergs kommunbibliotek, Svenstavik
0687-162 00
margareta.nylin@berg.se

Suppleant

Henriette Sandell
Åre bibliotek
0647-16834
henriette.sandell@are.se

Suppleant

Michael Wallfur
Alnö bibliotek
060-19 49 30
michael.wallfur@sundsvall.se

